

Üniversite Öğrencilerinin Girişimcilik Üzerine Görüşleri

Öğr. Gör. Yusuf KALKAN (<https://orcid.org/0000-0003-4246-8624>), Gümüşhane Üniversitesi, Türkiye;

e-mail: yusu fkalkan@gumushane.edu.tr

Prof. Dr. Adnan KALKAN (<https://orcid.org/0000-0002-2270-4100>), Burdur Mehmet Akif Üniversitesi, Türkiye;

e-mail: adnankalkan@mehmetakif.edu.tr

Öz

Küresel ölçekte özellikle genç işsizliğin arttığı dönemde istihdam yaratmak için yapılan çalışmalarda girişimciliğin önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Bilişim teknolojilerinin gelişmesi ile birlikte inovatif fikirlerin ve yeni fırsatların ortaya çıkışı girişimciliğin önemini daha da artırmıştır. Girişimcilik, bir toplumu oluşturan bireylerin sahip olduğu inovatif fikirlerin eyleme dökülerek ekonomik bir değere dönüştürülmesinde ve bu sayede toplumsal sorunlara çözüm bulunmasında, toplumun mutluluk ve refah düzeyinin artırılmasında büyük rol oynamaktadır. Bu nedenle toplumu oluşturan bireylerin ve girişimcilerin nitelik ve karakteristiklerinin iyi belirlenmesi gerekir. Çünkü farklı nitelik ve karakteristiklere sahip bireylerin farklı girişimcilik eğilimleri ortaya çıkacaktır. Bu bağlamda başta hükümet ve yerel yönetimler, bu nitelik ve karakteristikleri iyi analiz ederek girişimci özellikleri ve çevresel koşulları da dikkate alarak girişimciliği teşvik edici etkin politikalar ortaya koymalıdır. Bu çalışmada yüksek öğrenime devam eden ve girişimcilik dersi alan öğrenciler üzerinde yapılmış, çalışmada bir girişimcide olması gereken temel nitelikler belirlenmeye çalışılmış, öğrencilerinin girişimcilik konusundaki genel bakış açıları ve görüşleri ortaya koyulmuştur. Veri toplama aracı olarak açık ve kapalı uçlu sorulardan oluşan bir soru formu kullanılmıştır. Öğrenci görüşleri arasında ülkemizde başarılı bir girişimcide olması gerektiği düşünülen nitelikler arasında sırasıyla “ileri görüşlülük”, “özgüven” ve “sabırlı olmak” yer alırken; girişimcilerin başarısız olmalarının altında yatan nedenler arasında ise sırasıyla “iş planının olmaması” ve “yeterli sermayenin olmaması” yer almıştır. Bununla birlikte ülkemizde girişimciliği yeni bir fırsat olarak gören ve girişimciliği bir kariyer fırsatı olarak değerlendiren öğrencilerin oranı oldukça yüksek çıkmıştır. Ayrıca öğrencilerin büyük çoğunluğu da yakınlarından birine ülkemizde girişimci olmayı tavsiye ederken bu sorulara verilen cevaplarda kız ve erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Girişimcilik, Girişimci Karakteristikler, Başarısızlık Nedenleri

Jel Kodları: L260, L290, I200

University Students' Views On Entrepreneurship

Abstract

The importance of entrepreneurship emerges once again in the studies carried out to create employment on a global scale and especially in the period when youth unemployment is increasing. With the development of information technologies, the emergence of innovative ideas and new opportunities has increased the importance of entrepreneurship. Entrepreneurship plays a major role in transforming the innovative ideas of individuals forming a society into an economic value by putting them into action, thus finding solutions to social problems and increasing the level of happiness and welfare of the society. For this reason, the qualifications and characteristics of individuals and entrepreneurs that make up the society should be determined well. Because individuals with different qualities and characteristics will have different entrepreneurial tendencies. In this context, especially the government and local governments should analyze these qualities and characteristics well and take into account the entrepreneurial characteristics and environmental conditions, and put forward effective policies that encourage entrepreneurship. In this study, it was carried out on students who continue to higher education and take entrepreneurship courses, the basic qualities that an entrepreneur should have in the study were tried to be determined, and the general perspectives and opinions of the students on entrepreneurship were revealed. A questionnaire consisting of open and closed-ended questions was used as a data collection tool. Among the students' opinions, “farsightedness”, “self-confidence” and “being patient” are among the qualities that are considered to be a successful entrepreneur in our country, respectively; among the reasons behind the failure of entrepreneurs were “lack of a business plan” and “lack of sufficient capital”, respectively. At the same time, the rate of students who see entrepreneurship as a new opportunity and evaluate entrepreneurship as a career opportunity is quite high in our country. In addition, while the majority of the students recommended one of their relatives to become an entrepreneur in our country, it was seen that there was no significant difference between male and female students in the answers given to these questions.

Keywords: Entrepreneurship, Entrepreneurial Characteristics, Causes of Failure

JEL Codes: L260, L290, I200

1. Giriş

Girişimcilik, son yıllarda kamuoyunda tartışılan bir alan haline gelmiştir. Bir araştırma alanı olarak girişimcilik, 1970'ler ve 1980'lerde toplumda tanımlayabildiğimiz değişim ve dinamiklerden ortaya çıkmıştır. Son zamanlarda girişimcilik, kalkınmanın kilit bir unsuru ve hatta mevcut ekonomik duruma çözümün bir parçası olarak görülmektedir. Girişimcilik, ekonomik ve sosyal kalkınmanın, üretkenliğin ve belirli ortamlarda inovasyonun arkasında itici bir güç haline gelmiştir. Bu durum göz önüne alındığında, uluslararası politika çabalarının girişimcilik üzerine yoğunlaştığı ve ekonomik sürdürülebilirliği destekleyecek faaliyetleri gerçekleştirecek girişimcilerin hazırlanmasına teşvik etmeye özel önem verildiği görülmektedir (Sánchez, Maldonado vd., 2015:209).

Yakın zamanda, bilgi teknolojisi ve iletişim endüstrilerindeki gelişmelerin yol açtığı muazzam bilgi artışı, inovasyon ve girişimcilik için yeni fırsatlar sunmuştur. Bunun neticesinde yıllar önce hayal bile edilemeyecek birçok yeni ürün ve hizmetler üretilmiştir (Stough, 2016:130). Böylesine zengin bir bilgi ortamında girişimciliğe olan ilginin artmasıyla üniversitelerdeki girişimcilik programlarının sayısı 1990'ların başında 20 civarındayken 2021 yılında 433'e yükselmiş ve bu süre zarfında büyük bir bilimsel çalışmalar da ortaya çıkmıştır (Educations.com, 2021).

Gorman vd. (1997); eğitimi girişimcilikle uyumlu hale getirerek, ülkelerin (özellikle kaynak ve istihdam fırsatlarından yoksun olanlar) girişimci nitelikleri, davranışları, tutumları, eğilimleri, süreçleri, özellikleri öğrencilerin potansiyellerini geliştirebileceğini ve bunun da çeşitli ekonomik faydalar sağlayabileceğini belirtmektedir.

Eğitim, uygar ve rekabetçi toplumu şekillendirmede aracı olarak hizmet etmektedir. Girişimcilik eğitimleri ile üniversitelerden edinilen bilgiler, küresel olarak bağlantılı pazarlarda ekonomik büyüme, istihdam yaratma ve rekabetçilik şeklinde toplumsal değerlere en iyi şekilde katkıda bulunmalıdır. Bu nedenle girişimcilik eğitimleri (iletişim becerisi, teknik bilgi ve inovasyon), becerikli insan sermayesini artırmak ve işletmeleri ticari ve endüstriyel toplum düzeyine ulaşmaya teşvik etmek için bir strateji olarak uygulanmalıdır (Odewale vd.,2019:1).

Girişimcilik, bireylerin sahip olduğu inovatif fikirlerin ekonomik bir değere dönüştürülmesinde ve toplumsal sorunlara çözüm bulunmasında, toplumun mutluluk ve refah düzeyinin artırılmasında büyük rol oynamaktadır. Bu nedenle toplumu oluşturan bireylerin ve dolayısıyla girişimcilerin nitelik ve karakteristiklerinin iyi belirlenmesi gerekir. Çünkü farklı nitelik ve karakteristiklere sahip bireyler farklı girişimcilik eğilimleri göstermektedir. Bu bağlamda yönetimler, bu nitelik ve karakteristikleri iyi analiz ederek girişimci nitelik ve özellikleri göz önüne alarak girişimciliği teşvik edici etkin politikalar ortaya koymalıdır.

Bir ülkenin kalkınmasının ve ekonomik büyümesinin, öğrenciler arasında girişimcilik, finansal kaynaklar ve iş ortamı bilgisi gerektiren bir özellik olarak teşvik edilmesiyle başarılacağı ileri sürülmektedir (Milius ve Sarkiene, 2008:23).

Girişimciliğin eğitim sisteminin her düzeyine dahil edilmesi talebi, tüm dünyada akademi ve toplumlardan büyük ilgi görmüştür. Yaşam boyu öğrenme; eğitimin çeşitli olduğu, bireylere uyarlanabildiği ve hayatımız boyunca mevcut olduğu anlamına gelmektedir (Laal, 2011:472). Girişimcilik ve yaşam boyu öğrenme birbiriyle bağlantılıdır çünkü yenilikçilik, esneklik, girişimcilik ve yaratıcılık yetkinlikleri yaşam boyu öğrenme taahhüdü için bir gerekliliktir (Sezen-Gultekin and Gur-Erdogan, 2016:113).

Sonuç olarak; üniversiteler girişimcilik anlayışını ve girişimleri kurmak ve yönetmek, bilgi birikimini teşvik etmek ve geliştirmek için kurumsal eğitimleri başlatmıştır. Bir ülkenin gelecekteki gelişiminin öğrencilerin elinde olduğu gerçeğinin kabul edilmesiyle, bu öğrencilerin bir kariyer seçeneği olarak girişimciliğe yönelik algılarında hayati olabilmektedir. Öğrenciler yarının liderleri, bilim adamları, mucitler, girişimciler ve mühendisleridir. Bu, ister entelektüel sermaye olsun ister finansal sermaye olsun öğrencilere yapılan her küçük yatırımı değerli kılmaktadır. Bu nedenle bu çalışmada üniversite öğrencilerinin girişimcilik girişimcilik konusundaki genel bakış açıları ve görüşleri ortaya koyularak öğrencilerin gözünde girişimcilerde olması gereken temel nitelikler ve karakteristiklerin neler olduğu ve girişimcilikte başarısızlıkların temel nedenleri belirlenmeye çalışılmıştır.

2. Teori ve Alanyazın

2.1. Girişimcilik

Ekonomi alanyazında, girişimciliğe ilişkin ilk fikirlerin 18. yüzyıl ortalarında Cantillon tarafından formüle edilmesinden bu yana, bir dizi yazar girişimcinin oldukça farklı tanımlarını ortaya koymuştur. Cantillon, girişimciyi ekonomideki tüm değişim ve dolaşımdan sorumlu olarak görmüştür. Cantillon'un girişimcisi, bilinen bir alış fiyatı ile belirsiz bir satış fiyatı arasındaki farktan belirsiz bir kâr elde eden, ekonomide arz ve talebi dengeleyen bu işlevde risk veya belirsizliği üzerine alan kişidir (Iversen, Jørgensen ve Møller, 2008:4). Girişimci, yoksulluğun azaltılmasına katkıda bulunan bir girişimi temsil etmektedir (Sutter, Bruton ve Chen, 2019:199). Girişimci; birçok farklı kaynağı bir araya getiren, yetenekleri birleştirme ve başkalarının yeteneklerini yönetme yeteneğine sahip olan, çok sayıda iş alanı hakkında en azından temel düzeyde bilgi sahibi olan kişidir (Lazear, 2005: 650).

Baumol (1990) teorik bir bakış açısıyla geleneksel girişimciliği üç bölüme ayırmaktadır: Üretken, üretken olmayan ve yıkıcı. Üretken girişimcilik, yüksek büyüme gösteren firmaların yaratılması ve büyümesi ile eşdeğerdir. Bu tür firmalar, başarılı olduklarında hızla iş üretmekte ve istihdam yaratmaya yönelik katkıda bulunmaktadır. Aksi durumda yani üretken olmayan girişimler ise, daha çok belli bir yaşam tarzını mümkün kılmak veya gelir elde etmek için yaratılmaktadır; ancak az iş ürettikleri veya diğer asgari ekonomik sonuçlara sahip oldukları için verimsizdir. Üretken olmayan girişimcilikte hızlı büyüme, büyük ölçekli iş yaratma veya yenilik söz konusu değildir. Yıkıcı girişimcilik ise örneğin savaş bölgelerinde savaş sonrası ortamlarda, çetelerin veya mafyanın yaptığı gibi piyasaları tekelleştirerek ortaya çıkan ekonomik fırsatların kullanılması anlamına gelmektedir. Buradaki esas odak noktası çoğunlukla üretken girişimciliktir.

Girişimcilik, geniş ölçekte “yeni malların, hizmetlerin, hammaddelerin, pazarların ve organizasyon yöntemlerinin yeni araçların, amaçların veya araç-amaç ilişkilerinin oluşturulmasıyla ortaya çıkan durumlar” olarak tanımlanmaktadır (Eckhardt and Shane, 2003:336). Daha yakın zamanlarda girişimciliğin, sosyal veya kurumsal alanlara uzanabilecek dönüşümsel değişimleri kapsadığı da görülmektedir (Battilana, Leca ve Boxenbaum, 2009:72). Bu nedenle, bu tanımları birleştirerek girişimcilik; bireylerin veya toplulukların ekonomik ve ekonomik olmayan refahını iyileştirerek yoksulluk içinde olanların yaşamlarını

olumlu yönde etkilemeyi amaçlayan değişiklikler getirmeye yönelik çabaların bir bütünü şeklinde de tanımlanabilmektedir (Narayan, 2000:185).

Genel anlamda girişimci, ekonomiyi devamlı izleyerek yeni iş imkanlarını belirleyen, sermaye ve üretim için gerekli olan işgücü, hammadde, araç-gereç, üretim yeri gibi kaynakları yenilikçi faaliyetin gerçekleştirilmesi adına yönlendiren ve bu hedef için örgütsel bir yapı kuran, işleten gerçek ya da tüzel kişilik olup bu sürecin tamamı da girişimcilik olarak tanımlanmaktadır (Tanrısever, 2004:1).

Girişimcilik; inovasyon, risk alma ve rekabetçilik yoluyla işletmelerin rekabet gücünü artırmayı amaçlamaktadır (Ratten, 2017:4). Girişimcilik için üç temel motivasyon vardır: Yeniden canlandırma, entegre etme ve değer yaratma. Değişen toplumsal ihtiyaçlara uyum sağlamak için yavaşlayan işletmelerde yeniden canlanma gerekmektedir. Girişimcilik, işletmelere statükoyu değiştirmeleri ve yeniliğe daha fazla önem vermeleri için bir yol sunmaktadır. Entegre etme, mevcut iş işlevlerini yeni bir şekilde kullanma anlamına gelmektedir. Bu, önceki süreçleri tamamlayan işletmeler için ivme oluşturmaya yardımcı olmaktadır. Değer yaratma ise, çoğu işletme için temel hedef olsa da önemi, sosyal veya finansal formlarda farklılık gösterebilmektedir. Bu nedenle, değer yaratmayı tüm iş kararlarına entegre etmek faydalı olmaktadır. Bu değer yaratma, bireylerin yaşamlarında önemli bir yer tutan yol gösterici ilkeler olduğu anlamına gelmektedir (Ratten ve Jones, 2021:2).

Girişimcilik kavramına getirilen bu farklı tanımlamalardan da görüleceği üzere, girişimcilik kavramı bakış açısına göre farklı anlamlar kazanabilmektedir. Bu farklı bakış açılarından ortak bir tanım ortaya konulmaya çalışılması durumunda girişimcilik, gerekli zaman ve gayretin tahsis edilmesiyle finansal, psikolojik ve sosyal açıdan risklerin alınmasıyla mali kazançların ve kişisel tatminin elde edildiği katma değeri yüksek farklı ürün veya hizmetler ortaya koyma süreci şeklinde tanımlanabilir (Hisrich ve Peters, 2002:10; Ağca ve Yörük, 2006:161).

2.2. Girişimci Özellikleri

Girişimcilerin kendi işlerini kurmalarına ve büyütmelerine yardımcı olan becerileri anlamak oldukça önemlidir. Girişimcilerin sahip oldukları beceriler ile ilgili birçok farklı görüş bulunmaktadır. Scanlan ve Flexman (1980), bireylerin kendilerine güvenmeleri ve iş hayatında başarılı olabilmeleri için önemli olan üç tür beceri *-teknik beceriler, yönetim becerileri ve girişimcilik becerileri-* tanımlamaktadır.

MacDonald (1985) beklenen beceri setini ticaret, teknik yeterlilikler ve uzmanlığın geliştirilmesini içerecek şekilde vurgularken, Fogel (2001) teknik ve ticari becerileri vurgulamıştır. Frank (2007) ise girişimci özellikleri karakter, bilgi ve becerilerin bir karışımı olarak tanımlamaktadır: Birincisi yaratıcılık, hayal gücü ve girişimcilik faaliyetlerini destekleyen bir zihniyet; ikincisi girişimcilik ve girişimcilik konusunda farkındalık ve bilgi; üçüncüsü de iş becerileridir (iş planı hazırlama, girişim başlatma ve hesapların işletimi).

Freytag ve Thurik (2007) risk alma eğilimi, kendine güven ve bilgi birikimi gibi kişisel özellikleri vurgularken, Kirby ve Humayun (2013) bir iş veya pazarlama planının nasıl yapılacağı bilgisi gibi pratik yönleri odaklanmayı tercih etmektedir. Bu nedenle, girişimcilerin doğuştan gelen ve öğrenilen bu becerilerden yararlanmaları gerekir. Bununla birlikte, iş girişimlerini başlatmak ve yürütmek için gerekli olan farklı beceri ve nitelikleri kavramak için etkili bir girişimcilik eğitimi, öğrencilerin gerçek hayattaki öğrenme durumlarını ortaya çıkarmalıdır (Cooper, Bottomley ve Gordon, 2004).

Girişimcilerde olması gereken beceriler arasında *yenilikçi, risk alan, değişim odaklı, gelişmiş iletişim becerisi, yüksek başarı isteği, kararlı olma, fırsatlara odaklanmış ve yaratıcı olma* gibi özellikler yer almaktadır (Damar, 2015:29).

Başarılı girişimcilerin ortak özelliklerine yönelik yapılan çalışmalarda ise genel olarak *“gözlem yapabilme, işe ve görevlere bağlanma, liderlik yapabilme, belirsizlikle baş edebilme, risk alabilme, objektif olma, pratik zekâyâ sahip olma, iyimserlik, ikna kabiliyetine sahip olma, uzlaşma yeteneği, proaktif yönetim anlayışı ile çalışma, azimli olma ve bilgili olma”* gibi özellikler ortaya konulmuştur (Ballı, 2017:149).

2.3. Girişimcilikte Başarısızlık Nedenleri

Başarısızlık, yeni bir işe başlarken dikkate alınan bir şey değildir. Yeni iş kuran girişimciler, ekonomiye, inovasyona ve istihdama yön vermektedir. Ancak araştırmalar aynı zamanda yeni girişimlerin kuruluşlarından sonraki beş yıl içinde başarısızlık oranının yüzde 50'ye yakın olduğunu göstermektedir.

Başarısızlık, kaçınılması gereken kötü bir şeydir ve bugüne kadar yapılan birçok çalışma; stratejik kaynaklar ve organizasyonel tasarım (Michael and Combs, 2008), planlama stratejileri (Van Gelder vd., 2007), kibir (Hayward vd., 2006), iyimserlik ve aşırı güven (Muir, 2007) gibi konular olmak üzere başarısızlıktan ziyade işletmenin hayatta kalmasına ve başarıya götüren faktörlere odaklanmıştır. Bu çalışmalarda ortaya çıkan baskın görüş, kesin başarısızlıktan kaçınılması gerektiğidir, çünkü bu “*acı verici ve maliyetli olabilmekte, kısır döngüleri cesaret kırıcı olabilmekte ve gerileme yaratabilmekte, dahası yanlış yönetilebilmektedir*” (McGrath, 1999:16).

Bununla birlikte başarısızlık, girişimciye girişimcilik becerilerini öğrenmek (Baker vd., 1997; Corbett vd., 2007) ve geliştirmek (McGrath ve Cardon, 1997) için bir fırsat sağladığından işlevsel de olabilmektedir. Başarısızlık gibi engellerin aşılmasındaki bireysel deneyim; dayanıklılığa ve öz-yeterlik duygusuna (Wood ve Bandura, 1989) öncülük etmekte ve her ikisi de girişimciliğin temel bileşenleri sayılmaktadır (Gartner, 1990). Ayrıca doğrudan başarısızlık, bir girişimcinin belirsiz olan sonuçları fark etmesine ve yorumlamasına yardımcı olan neden-sonuç ilişkilerinin açık bir sinyalini sağlayabilmektedir (Sitkin, 1992). Buna ek olarak, başarısızlıktan kaynaklanan olumsuz geri bildirimler genellikle olumlu olmaktan çok motive edici olmaktadır; çünkü girişimlerimiz için arzuladığımız şey ile gerçekte başardıklarımız arasındaki tutarsızlığı vurgulamakta ve arzularımızı gerçekleştirmek için bizi harekete geçirmeye motive etmektedir (Staw ve Barsade, 1993).

Ucbasaran ve meslektaşları, ciddi girişim başarısızlıkları yaşayan girişimcilerin kendilerine güvensizlik veya girişimcilik fırsatlarından uzak durma olasılıklarının olmadığını, bunun yerine başarılı meslektaşlarına göre benzer veya daha fazla miktarda aşırı güven ve girişim merakı sergilediklerini ortaya koymuşlar; başarısız girişimciler başarısızlığı “*girişimcilik için giriş ücreti*” olarak görmüşlerdir (Ucbasaran vd., 2006:24). Bu nedenle, birçok bilim insanı başarısızlığı anlamaya ve girişimcilerin başarısızlıktan

kaçınmasına yardımcı olmaya çalışırken, diğerleri de başarısızlığın önemli bir öğrenme fırsatı sağladığını, daha fazla ekonomik ve iş geliştirme için bir katalizör görevi gördüğünü iddia etmişlerdir.

Araştırmacılar, hangi bireysel faktörlerin başarısızlıklara yol açtığını ve bireylerin (başarısızlıklara nasıl tepki verdikleri dahil olmak üzere) başarısızlığa bireysel düzeydeki yaklaşımlarını araştırmışlardır (Yanchus vd., 2003).

Alanyazın, nedenleri açısından, hem bireysel (iç) hem de çevresel (dış) faktörlerin girişim başarısızlığına etki edebileceğini öne sürmektedir. Örneğin, Hayward vd. (2006) sosyal olarak kendine aşırı güvenen (kibirli) kurucuların, nihayetinde girişimin başarı şansını azaltan ve girişim başarısızlığı olasılığını artıran kararlar verdiklerini öne sürmektedir.

Van Gelder vd. (2007), başarısız olan işletme sahiplerinin, ayrıntılı, uzun vadeli bir planlama stratejisi yerine reaktif bir strateji izledikleri için başarısız olduklarını iddia etmektedir. Ayrıca başarısız olan işletme sahiplerinin daha az spesifik ve zorlayıcı hedefler belirlediklerini ve başarılı girişimcilere göre daha düşük insan sermayesine sahip olduklarını öne sürmektedir.

Bu çalışmalar, girişimcilerin yaptıkları hatalar veya eksik oldukları beceriler nedeniyle girişimlerinin başarısız olduğunu ortaya koymaktadır. Buna karşılık, diğer bilim insanları ise girişimlerin, girişimcinin hatasından ziyade daha çok dış etkenler nedeniyle başarısız olduğunu öne sürmektedir. Örneğin, Carter ve Wilton (2006), hükümetler işletme gelişimini destekleyecek şekilde uygun mali, yasal ve düzenleyici, politik ve ekonomik ortamı yaratmadıklarında girişimlerin başarısız olduğunu öne sürmektedir.

Vaillant ve Lafuente (2007), girişimcilik başarısızlığı ve girişimcilik faaliyeti seviyeleri gibi olguların bağlamlar arasında bir araya getirilip genelleştirilemeyeceğini, bunun yerine farklı bölgesel alanlarda bulunan farklı kurumsal çerçevelerin dikkate alınması gerektiğini öne sürmektedir.

Girişimcilik başarısızlığı hakkındaki alanyazın ele alındığında; girişim başarısızlığının ya girişimcinin yaptığı bireysel hatalardan ya da girişimin talihsizliğine neden olan girişimcinin kontrolü dışındaki dış

sorunlardan kaynaklanabileceği, başarısızlığın üretken veya yıkıcı sonuçlara yol açıp açmadığına göre değişiklik göstereceği, bir coğrafi bölgede bireylerin ve toplulukların başarısızlığı ve sonuçlarını deneyimleme konusunda farklılıklar olabileceği tespit edilmiştir (Cardon, Stevens ve Potter, 2011:82).

Başarısızlık nedenleri olarak girişimcilerin karşılaştıkları *dar boğazlar, girişimcinin işletme ile entegrasyonu, girişimcinin teknik kökenli olması, fizibilite çalışmalarının noksanlığı, piyasa araştırması yapılmaması, yeniliklerin takip edilmemesi, yatırım senaryosunun ve yatırım zamanının yanlış planlanması, büyüme sürecinin yönetilememesi, kurumsallaşamama, ortaklıklar ile ilgili sorunlar, vasıflı eleman bulunamaması, finansman sorunu, çevrenin analiz edilememesi, erken uyarı sinyallerinin alınamaması ve bilgi eksikliği* şeklinde sıralanırken; girişimcilerin en çok karşılaştıkları on temel sorun ise *nakit akış yönetimi, eleman bulma, zaman yönetimi, görev dağılımı, satılacak ürünün belirlenmesi, pazarlama stratejisi, sermaye, kısıtlı bütçe, büyüme yönetimi ve kendine aşırı güven* olarak sıralanmıştır (Keskin, 2018:153).

Sonuç olarak girişimcilik, yeni bir değer yaratarak toplumsal sorunların çözüm bulunmasında ve böylece gerek toplumsal barışın sağlanmasında ve gerekse toplumun mutluluk ve refahının artırılmasında büyük etkisi bulunmaktadır. Bir ülkenin gelecekteki gelişiminin öğrencilerin elinde olduğu gerçeğinin kabul edilmesiyle, bu öğrencilerin bir kariyer seçeneği olarak girişimciliğe yönelik algılarında hayati olabilmektedir. Dolayısıyla üniversiteler girişimcilik anlayışını ve girişimleri kurmak ve yönetmek, bilgi birikimini teşvik etmek ve geliştirmek için kurumsal olarak ders ve eğitimler vermeye başlamıştır. Geleceğin potansiyel girişimci adayları olarak üniversite öğrencilerinin girişimcilik eğitimleri almaları ve girişimciliğe bakış açılarının belirlenmeye çalışılması oldukça önem arz etmektedir. Bununla birlikte girişimcilikte başarısızlığın nedenleri ve girişimcide olması gereken nitelik ve karakteristik özelliklerin belirlenmesi hem geleceğin potansiyel girişimci adayları olan öğrencilere hem de bu konuda bir takım destek ve teşvikler sunmaya çalışan yönetimlere bir ışık tutacaktır. Bu nedenle bu çalışma alanyazında yer alan çalışmalara bir katkı sağlaması ve girişimciliğin ülkemizde geliştirilmesi için verilecek destek ve teşvikler konusunda yönetimlere bir rehber olacağı düşünülmektedir.

3. ARAŞTIRMA METODOLOJİSİ VE UYGULAMALAR

3.1. Araştırmada Kullanılan Ölçek

Öğrencilerin girişimcilik konusunda görüşlerini ölçmek amacıyla hazırlanmış olan açık uçlu soru formundan yararlanılmıştır. Soru formu öğrenci görüşlerini içeren toplam beş adet sorudan oluşmaktadır. Öğrencilere; birinci soru olarak Türkiye’de girişimciliği yeni bir fırsat olarak görüp görmedikleri, ikinci soru olarak girişimciliği bir kariyer fırsatı olarak görüp görmedikleri, üçüncü soru olarak başarılı bir girişimcide olması gereken özelliklerin neler olduğu, dördüncü soru olarak ülkemizde girişimcilerin başarısız olma nedenlerini neler olduğu ve beşinci soru olarak da yakınlarına girişimci olmayı tavsiye edip etmeyecekleri soruları yöneltilmiştir. Sorular, öğrencilerin açık cevaplar vermelerini sağlayacak şekilde sorulmuştur.

Araştırmada kullanılan üç adet kapalı uçlu sayısal ölçek sorularına verilen cevapların güvenilirliği (Cronbach Alpha) ise 0,64 olarak güvenilir bulunmuştur. Faktör analizine ilişkin değerler ise Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Girişimcilik Fırsatı Faktör Analizi

No	Communalities	Component Matrix
S1	,656	,834
S2	,695	,810
S5	,406	,637
KMO Measure of Sampling Adequacy		,603
Bartlett’s Test of Sphericity Sig.		,000

3.2. Araştırma Örnekleme ve Uygulanan Analizler

Araştırma örneklemini; Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Yönetim Bilişim Sistemleri bölümünün 4 farklı şubesinden Girişimcilik dersini alan 182 öğrenci oluşturmuştur. Katılımcılar 132 erkek, 50 kız öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada öğrencilere beş temel soru yöneltilmiş ve bu soruları cevaplandırmaları istenmiştir. Araştırma kapsamına alınan örnekleme toplam 182 soru formundan elde edilen veriler SPSS.20 istatistik paket programı ile araştırmanın amacı ve sorular doğrultusunda tanımlayıcı istatistiksel analizlere ve doğrulayıcı hipotez testlerine tabi tutulmuştur.

3.3. Araştırma Modeli ve Hipotezler

Bu araştırmada girişimcilerde olması gereken özellikler ve girişimcilerin başarısız olmalarının temel nedenleri araştırılmaya çalışılmıştır. Bununla birlikte girişimciliğin yeni ve kariyer fırsatı olarak görülüp görülmediği ve buna bağlı olarak kız ve erkek gruplar arasında bu konuda bir farklılığın olup olmadığı belirlenmeye çalışılmıştır. Son olarak araştırmaya katılanlara yakınlarına Türkiye’de girişimci olmalarını tavsiye edip etmeyeceklerine yönelik sorular sorulmuş ve bu konuda da gruplar (kız ve erkek öğrenci) arasında bir farklılığın olup olmadığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu kapsamda konu ile ilgili olarak üç adet farklılık hipotezi geliştirilmiş ve bu hipotezlerin doğrulukları test edilmeye çalışılmıştır.

Bu çerçevede araştırma için 5 temel soru oluşturulmuştur. Katılımcılara ilk iki ve beşinci sorular *Evet*”, *Hayır*”, ve *Kararsız*” şeklinde üç seçenekten oluşan kapalı uçlu soru olarak; diğer iki soru ise açık uçlu soru olarak yöneltilmiştir. Katılımcılara yöneltilen temel araştırma soruları Tablo 2.’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Temel Araştırma Soruları

No	Sorular
1	Türkiye’de Girişimciliği yeni bir fırsat olarak görüyor musunuz?
2	Türkiye’de Girişimciliği bir Kariyer fırsatı olarak görüyor musunuz?
3	Türkiye’de başarılı bir Girişimcide olması gerektiğini düşündüğünüz özellikler nelerdir?
4	Türkiye’deki Girişimcilerin başarısız olmalarının altında yatan nedenler nelerdir?
5	Yakınlarınızdan birinin Türkiye’de Girişimci olmasını tavsiye eder misiniz?

Katılımcılara göre Türkiye’de başarılı bir girişimcide olması gerektiği düşünülen temel on özellik arasında sırasıyla *ileri görüşlülük*”, *özgüven*”, *sabırlı olmak*”, *yaratıcılık*”, *liderlik*”, *yenilikçilik*”, *risk alabilme*”, *cesaret*”, *kararlılık*” ve *fırsatları görebilme*” görülmüştür.

Tablo 3. Türkiye’de Başarılı Bir Girişimcide Olması Gerektiği Düşünülen Özellikler

No	Özellikler	f	%
1	İleri görüşlülük	32	17,58
2	Özgüven	19	10,44
3	Sabırlı olmak	16	8,79
4	Yaratıcılık	9	4,95
5	Liderlik	8	4,40
6	Yenilikçilik	7	3,85
7	Risk alabilme	7	3,85
8	Cesaret	6	3,30
9	Kararlılık	6	3,30
10	Fırsatları görebilme	5	2,75
11	Girişimcilik	5	2,75
12	Diğer	62	34,07
Toplam		182	100

Türkiye’de girişimcilerin başarısız olmalarının altında yatan on temel neden arasında ise sırasıyla; “iş planının olmaması”, “yetersiz sermaye”, “yanlış ekip tercihi”, “yeterli pazar araştırması yapmamak”, “kolay pes etmek”, “yeterli bilgi ve beceriye sahip olmamak”, “yanlış ya da iyi bir iş fikrinin olmaması”, “sermayeyi etkin kullanmamak”, “yakın çevrelerinden destek görememek” ve “sabırsızlık” gelmektedir.

Tablo 4. Türkiye’de Girişimcilerin Başarısız Olma Nedenleri

No	Nedenler	f	%
1	İş planının olmaması	30	16,48
2	Yetersiz sermaye	14	7,69
3	Yanlış ekip tercihi	9	4,95
4	Yeterli pazar araştırması yapmamak	9	4,95
5	Kolay pes etmek	7	3,85
6	Yeterli bilgi ve beceriye sahip olmamak	7	3,85
7	Yanlış ya da iyi bir iş fikrinin olmaması	6	3,30
8	Sermayeyi etkin kullanmamak	6	3,30
9	Yakın çevrelerinden destek görememek	5	2,75
10	Sabırsızlık	5	2,75
11	İşi yeterince bilmemek	5	2,75
12	Pazarı ve tüketiciyi tanımamak	5	2,75
13	Diğer	74	40,66
Toplam		182	100

Katılımcıların kendilerine yöneltilen *Evet* (1), *Hayır* (2) ve *Kararsız* (3) şeklinde üç seçenekten oluşan kapalı uçlu sorulara vermiş oldukları cevaplara ait tanımlayıcı istatistiksel analiz sonuçları Tablo 5’de gösterilmiştir.

Tablo 5. Tanımlayıcı İstatistik Analiz Sonuçları

	<i>Türkiye’de Girişimciliği yeni bir fırsat olarak görüyor musunuz?</i>	<i>Türkiye’de Girişimciliği bir Kariyer fırsatı olarak görüyor musunuz?</i>	<i>Yakınlarınızdan birinin Türkiye’de Girişimci olmasını tavsiye eder misiniz?</i>
N	Valid	182	182
	Missing	0	0
Mean	1,15	1,15	1,31
Median	1,00	1,00	1,00
Mode	1,00	1,00	1,00
Std. Deviation	,391	,418	,598
Variance	,153	,175	,358
Range	2,00	2,00	2,00
Skewness	2,479	2,799	1,798
Std. Error of Skewness	,180	,180	,180
Kurtosis	5,641	7,532	2,068
Std. Error of Kurtosis	,358	,358	,358

Katılımcıların kendilerine yöneltilen “*Evet*”, “*Hayır*” ve “*Kararsız*” şeklinde seçeneklerden oluşan üç kapalı uçlu soruya vermiş oldukları cevapların detaylarına ait tanımlayıcı istatistik analizi sonuçları Tablo 6’da gösterilmiştir.

Tablo 6. Tanımlayıcı İstatistik Analiz Sonuçları

		<i>f</i>	<i>%</i>	<i>Valid %</i>	<i>Cum. %</i>
<i>Türkiye’de Girişimciliği yeni bir fırsat olarak görüyor musunuz?</i>	Valid	Evet	156	85,7	85,7
		Hayır	24	13,2	98,9
		Kararsız	2	1,1	100,0
		Top.	182	100,0	100,0
<i>Türkiye’de Girişimciliği bir kariyer fırsatı olarak görüyor musunuz?</i>	Valid	Evet	158	86,8	86,8
		Hayır	20	11,0	97,8
		Kararsız	4	2,2	100,0
		Top.	182	100,0	100,0
<i>Yakınlarınızdan birinin Türkiye’de Girişimci olmasını tavsiye eder misiniz?</i>	Valid	Evet	139	76,4	76,4
		Hayır	30	16,5	92,9
		Kararsız	13	7,1	100,0
		Top.	182	100,0	100,0

Normallik testi için N değeri 30'dan büyük olması nedeni ile Kolmogorov-Smirnov testi kullanılmıştır. Kolmogorov-Smirnov test sonuçlarına göre elde edilen anlamlılık düzeyleri 0,000'dır. Bu testler SPSS'de %95 güven aralığında yapılmıştır. Elde edilen değerler 0,05 anlamlılık düzeyinden küçük olduğu için verilerin normale yakın dağılmadığı görülmüştür. Bununla birlikte normal dağılım için Çarpıklık ve Basıklık değerlerine de bakılmıştır. Çarpıklık ve Basıklık değerlerinin kendi Standart hata değerlerine bölünmesi ile elde edilen sonuçlar da $-1,96 < X < +1,96$ değerleri arasında çıkmamıştır (acikders.ankara.edu.tr, 2021:10). Bu şartların karşılanamaması nedeni ile veri setinin normal dağılım göstermediği söylenebilir. Bu araştırmada da çarpıklık ve basıklık değerleri 1,96'dan büyük değerler çıktığı için veri seti normal dağılım göstermemiştir.

Tablo 7. Normallik Testi

	Test of Normality					
	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Türkiye'de Girişimciliği yeni bir fırsat olarak görüyor musunuz?	,510	182	,000	,427	182	,000
Türkiye'de Girişimciliği bir Kariyer fırsatı olarak görüyor musunuz?	,512	182	,000	,407	182	,000
Yakınlarınızdan birinin Türkiye'de Girişimci olmasını tavsiye eder misiniz?	,460	182	,000	,555	182	,000

a. Lilliefors Significance Correction

Bu araştırma kapsamında geliştirilen hipotezler Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. Hipotezlere İlişkin Kararlar

No	Hipotezler
H ₁	Türkiye'de girişimciliğin yeni bir fırsat olarak görülmesinde Kız ve Erkek öğrenciler arasında fark vardır.
H ₂	Türkiye'de girişimciliğin bir Kariyer fırsatı olarak görülmesinde Kız ve Erkek öğrenciler arasında fark vardır.
H ₃	Yakınlarından birinin Türkiye'de girişimci olmasının tavsiye edilmesinde Kız ve Erkek öğrenciler arasında fark vardır.

Normallik test sonuçlarına göre her üç hipoteze ait veriler normal dağılım göstermemektedir. Bu nedenle bağımsız iki grup arasındaki farklılığı test etmek için bağımsız örneklem t-testinin non-parametrik karşılığı olan Mann-Whitney U testi kullanılmıştır (Terzi, 2019:283).

Türkiye’de girişimciliğin yeni bir fırsat olarak görülüp görülmediği ve buna bağlı olarak kız ve erkek gruplar arasında bu konuda bir farklılığın olup olmadığına yönelik geliştirilen ilk hipotezin doğruluğu test edilmiştir.

H₀: Türkiye’de girişimciliğin yeni bir fırsat olarak görülmesinde Kız ve Erkek öğrenciler arasında fark yoktur.

H₁: Türkiye’de girişimciliğin yeni bir fırsat olarak görülmesinde Kız ve Erkek öğrenciler arasında fark vardır.

Tablo 9. Hipotez-1 Test Sonucu

Hypothesis Test Summary			
	Test	Sig.	Decision
The distribution of Türkiye’de Girişimciliği yeni bir fırsat olarak görüyor musunuz? is the same across categories of CİNSİYET.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,067	Retain the null hypothesis

a. Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

Türkiye’de girişimciliğin yeni bir fırsat olarak görülmesinde Kız ve Erkek grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanamamıştır (P=0,067).

Türkiye’de girişimciliğin bir kariyer fırsatı olarak görülüp görülmediği ve buna bağlı olarak kız ve erkek gruplar arasında bu konuda bir farklılığın olup olmadığına yönelik geliştirilen ikinci hipotezin doğruluğu test edilmiştir.

H₀: Türkiye’de girişimciliğin bir Kariyer fırsatı olarak görülmesinde Kız ve Erkek öğrenciler arasında fark yoktur.

H₂: Türkiye’de girişimciliğin bir Kariyer fırsatı olarak görülmesinde Kız ve Erkek öğrenciler arasında fark vardır.

Tablo 10. Hipotez-2 Test Sonucu

	Hypothesis Test Summary		
	Test	Sig.	Decision
The distribution of Türkiye’de Girişimciliği bir Kariyer fırsatı olarak görüyor musunuz? is the same across categories of CİNSİYET.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,427	Retain the null hypothesis

a. Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

Türkiye’de girişimciliğin bir kariyer fırsatı olarak görülmesinde Kız ve Erkek grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanamamıştır (P=0,427).

Yakınlarından birinin Türkiye’de girişimci olmasını tavsiye edilip edilmeyeceği ve buna bağlı olarak kız ve erkek gruplar arasında bu konuda bir farklılığın olup olmadığına yönelik geliştirilen üçüncü hipotezin doğruluğu test edilmiştir.

H₀: Yakınlarından birinin Türkiye’de girişimci olmasının tavsiye edilmesinde Kız ve Erkek öğrenciler arasında fark yoktur.

H₃: Yakınlarından birinin Türkiye’de girişimci olmasının tavsiye edilmesinde Kız ve Erkek öğrenciler arasında fark vardır.

Tablo 11. Hipotez-3 Test Sonucu

	Hypothesis Test Summary		
	Test	Sig.	Decision
The distribution of Yakınlarınızdan birinin Türkiye’de Girişimci olmasını tavsiye eder misiniz? is the same across categories of CİNSİYET.	Independent-Samples Mann-Whitney U Test	,379	Retain the null hypothesis

a. Asymptotic significances are displayed. The significance level is ,05.

Yakınlarından birinin Türkiye’de girişimci olmasının tavsiye edilmesinde Kız ve Erkek grup arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanamamıştır (P=0,379).

Sonuç olarak, Türkiye’de girişimciliğin yeni bir fırsat ve iyi bir kariyer fırsatı olarak görülmesinde ve yakınlarından birine Türkiye’de girişimci olmasının tavsiye edilmesinde kız ve erkek öğrenci grupları arasında anlamlı bir farklılığın olmadığı tespit edilmiştir.

4. Bulgular

Elde edilen veriler, SPSS 20 istatistik programı ile analiz edilmiştir. Ortaya konulan hipotezler, Independent-Samples Mann-Whitney U Testinde ortaya çıkan sonuçlar doğrultusunda test edilmiştir. Analiz sonucu ulaşılan bulgular ve yorumlar, uygulanan istatistiksel analizlerin sıralamasına uygun olarak verilmiştir.

Araştırmaya katılanların % 72,5’i Erkek (132), % 27,5’i Kız (50) öğrencilerden oluşmaktadır. Araştırmaya katılanlar; yönetim bilişim sistemleri bölümünde okuyan üçüncü sınıf öğrenciler olmuştur.

Türkiye’de başarılı bir girişimcide olması gerektiği düşünülen ilk üç özellik arasında sırasıyla “ileri görüşlülük” %17,58 (32), “özgüven” %10,44 (19) ve “sabırlı olmak” %8,79 (16) yer almıştır. Diğer özellikler ise %5’in altında değerler almıştır. Damar (2015) tarafından yürütülen çalışmada ise girişimcilerde olması gereken beceriler arasında ise “yenilikçilik”, “risk alma”, “değişim odaklı olma”,

“gelişmiş iletişim becerisi”, “yüksek başarı isteği”, “kararlı olma”, “fırsatlara odaklanma” ve “yaratıcı olma” gibi özellikler yer almıştır. Başarılı girişimcilerin ortak özelliklerine yönelik yapılan çalışmalarda ise genel olarak “gözlem yapabilme”, “işe ve görevlere bağlanma”, “liderlik yapabilme”, “belirsizlikle baş edebilme”, “risk alabilme”, “objektif olma”, “pratik zekâyâya sahip olma”, “iyimserlik”, “ikna kabiliyetine sahip olma”, “uzlaşma yeteneği”, “proaktif yönetim anlayışı ile çalışma”, “azimli olma” ve “bilgili olma” gibi özellikler yer almaktadır (Ballı, 2017:149).

Türkiye’de girişimcilerin başarısız olmalarının altında yatan nedenler arasında ise sırasıyla “iş planının olmaması” %16,48 (30) ve “yetersiz sermayenin” %7,69 (14) yer aldığı görülmüştür. Diğer nedenler ise %5’in altında değerler almışlardır. Van Gelder vd. (2007) de başarısız olan işletme sahiplerinin ayrıntılı ve uzun vadeli bir planlama stratejisi yerine reaktif bir strateji izledikleri için başarısız olduklarını iddia etmiştir. Carter ve Wilton (2006) ise, hükümetlerin işletme gelişimini destekleyecek şekilde uygun mali, yasal ve düzenleyici, politik ve ekonomik ortamı yaratmadıklarında girişimcilerin başarısız olduğunu öne sürmüştür. Başarısızlık nedenleri olarak; “girişimcilerin karşılaştıkları dar boğazlar”, “girişimcinin işletme ile bütünleşme sağlayamaması”, “girişimcinin teknik kökenli olması”, “fizibilite çalışmalarının eksikliği”, “piyasa araştırmasının yapılmaması”, “yeniliklerin takip edilmemesi”, “yatırım senaryosunun ve yatırım zamanının yanlış planlanması”, “büyüme sürecinin yönetilememesi”, “kurumsallaşmanın sağlanamaması”, “ortaklıklar ile ilgili sorunlar”, “vasıflı eleman bulunamaması”, “finansman sorunu”, “çevrenin analiz edilememesi”, “erken uyarı sinyallerinin alınamaması” ve “bilgi eksikliği” şeklinde sıralanırken; girişimcilerin en çok karşılaştıkları on temel sorun ise “nakit akış yönetimi”, “eleman bulma”, “zaman yönetimi”, “görev dağılımı”, “satılacak ürünün belirlenmesi”, “pazarlama stratejisi”, “sermaye”, “kısıtlı bütçe”, “büyüme yönetimi” ve “kendine aşırı güven” olarak sıralanmaktadır (Keskin, 2018:153).

Öğrencilerin “Türkiye’de girişimciliği yeni bir fırsat olarak görüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında araştırmaya katılanların %85,7’si (156) “Evet” cevabını, %13,2’sinin ise (24) “Hayır” cevabını verdikleri görülmüştür. Kararsızların oranı ise %1,1 (2) olmuştur.

Öğrencilerin “Türkiye’de girişimciliği bir kariyer fırsatı olarak görüyor musunuz?” sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında araştırmaya katılanların %86,8’i (158) “Evet” cevabını, %11,0’inin ise (20) “Hayır” cevabını verdikleri görülmüştür. Kararsızların oranı ise %2,2 (4) olmuştur.

Öğrencilerin “Yakınlarınızdan birinin Türkiye’de Girişimci olmasını tavsiye eder misiniz?” sorusuna verdikleri cevaplara bakıldığında araştırmaya katılanların %76,4’ünün (139) “Evet” cevabını, %16,5’inin ise (30) “Hayır” cevabını verdikleri görülmüştür. Kararsızların oranı ise %7,1 (13) olmuştur.

Hipotezlere ilişkin toplu sonuçlar ise Tablo 12’de gösterilmiştir. Modeldeki hipotezler, kız ve erkek öğrenci grupları arasında anlamlı bir farkın olup olmadığına yönelik farksızlık hipotezleridir. Toplam 3 adet hipotezin sıralandığı tabloda sonuçlara ilişkin olarak, Anlamlılık (ρ) ve Kabul/Ret (K/R) durumları görülmektedir. Buna göre; 3 adet hipotez, % 5 önem düzeyinde anlamlı bir farkın olmadığı görülerek ret edilmiştir.

Tablo 12. Hipotezlere İlişkin Kararlar

No	Hipotezler	ρ	K/R
H ₁	<i>Türkiye’de girişimciliğin yeni bir fırsat olarak görülmesinde Kız ve Erkek öğrenciler arasında fark vardır.</i>	,067	R
H ₂	<i>Türkiye’de girişimciliğin bir Kariyer fırsatı olarak görülmesinde Kız ve Erkek öğrenciler arasında fark vardır.</i>	,427	R
H ₃	<i>Yakınlarından birinin Türkiye’de girişimci olmasının tavsiye edilmesinde Kız ve Erkek öğrenciler arasında fark vardır.</i>	,379	R

5. Sonuç

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Yönetim Bilişim Sistemleri bölümünde “Girişimcilik” dersini alan üçüncü sınıf öğrencilerinin soru formuna verdikleri cevaplar doğrultusunda elde edilen verilerin analizi sonucu, araştırmada ileri sürülen üç hipotez ret edilmiştir. Söz konusu hipotezlerin doğrulaması için yapılan *Independent Samples Mann-Whitney U Testinin* sonucunda Kız ve Erkek öğrenciler arasında anlamlı bir farklılıkların olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yapılan analiz sonuçlarına göre Türkiye’de başarılı bir

girişimcide olması gerektiği düşünülen özellikler arasında sırasıyla “ileri görüşlülük”, “özgüven” ve “sabırlı olmak” yer almıştır. Türkiye’de girişimcilerin başarısız olmalarının altında yatan nedenler arasında ise sırasıyla “iş planının olmaması” ve “yetersiz sermayenin” geldiği görülmüştür. Bununla birlikte Türkiye’de girişimciliği yeni bir fırsat olarak gören öğrencilerin oranı %85,7, Türkiye’de girişimciliği bir kariyer fırsatı olarak gören öğrencilerin oranı ise %86,8 olmuştur. Son olarak öğrencilerin, yakınlarından birinin Türkiye’de girişimci olmasını tavsiye etme oranı da %76,4 olarak gerçekleşmiştir. Elde edilen sonuçlar ışığında ortaya konulacak yeni girişimlerin başarılı olabilmesi için girişimcilerin sahip olması gereken nitelik ve özelliklere dikkat edilmesi, yönetimlerin girişimcilere sağlanacak destek ve teşvikler konusunda bu özelliklere ve çevresel koşulları göz nünde bulundurması gerekmektedir. Bu sonuçların elde edilmesinde araştırmanın kısıtları da dikkate alınarak ele alınan hususların diğer çalışmalarla karşılaştırmalı ve derinlemesine araştırılması gerekmektedir.

Kaynakça

- Ağca, V., Yörük, D. (2006). Bağımsız girişimcilik ve iç girişimcilik arasındaki farklar: kavramsal bir çerçeve. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İ.İ.B.F. Dergisi*, 8(2), 155-173.
- Baker, T., Aldrich, H., Langton, N., Cliff, J.E. (1997). Tempered by the flame: What do entrepreneurs learn from failure? Paper presented at the Academy of Management, Boston, MA.
- Ballı, A. (2017). Girişimcilik ve girişimci tipolojileri. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(29), 143-166.
- Battilana, J., Leca, B. & Boxenbaum, E. (2009). How actors change institutions: Towards a theory of institutional entrepreneurship. *The Academy of Management Annals*, 3(1), 65–107.
- Baumol, W. J. (1990). Entrepreneurship: Productive, Unproductive & Destructive. *Journal of Political Economy*, 98 (5.1), 893-921.
- Cardon, M. S., Stevens, C. E. & Potter D. R. (2011). Misfortunes or mistakes? Cultural sensemaking of entrepreneurial failure. *Journal of Business Venturing*, 26, 79–92.
- Carter, S., Wilton, W., (2006). Don't blame the entrepreneur, blame the government: The centrality of the government in enterprise development: Lessons from enterprise failure in Zimbabwe. *Journal of Enterprising Culture*, 14, 65–84.
- Cooper, S., Bottomley, C. & Gordon, J. (2004). Stepping out of the classroom and up the ladder of learning: An experiential learning approach to entrepreneurship education. *Industry and Higher Education*, 18(1), 11-22.

- Corbett, A. C., Neck, H. M., Detienne, D. R. (2007). How corporate entrepreneurs learn from fledgling innovation initiatives: Cognition and the development of a termination script. *Entrepreneurship Theory and Practice*, 31, 829–852.
- Damar, A. (2015). *Girişimci kişilik özelliklerinin öğrencilerin girişimcilik eğilimlerine etkisi: Sannio University ve Selçuk Üniversitesi'nde karşılaştırmalı bir araştırma*. Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Eckhardt J. T., Shane S. A. (2003). Opportunities & Entrepreneurship. *Journal of Management*, 29 (3) 333–349.
- Eduardsson, S. (2021). Entrepreneurship Degrees Abroad, <https://www.educations.com/search/entrepreneurship> (Erişim Tarihi: 29.04.2021)
- Fogel, G. (2001). An analysis of entrepreneurial environment and enterprise development in Hungary. *Journal of Small Business Management*, 39 (1), 103-109.
- Frank, A.I. (2007). Entrepreneurship and enterprise skills: A missing element of planning education, *Planning Practice and Research*, 22 (4), 635-648.
- Freytag, A. & Thurik, R. (2007). Entrepreneurship and its determinants in a cross-country setting, *Journal of Evolutionary Economics*, 17(2), 117-131.
- Gartner, W. B. (1990). What are we talking about when we talk about entrepreneurship. *Journal of Business Venturing*, 5, 15–28.
- Gorman G., Hanlon D. & King W. (1997). Some research perspectives on entrepreneurship education, enterprise education & education for small business management: A ten-year literature review, *International Small Business Journal*, 15(3), 56-77.
- Hayward, M., La Shepherd, D. A., Griffin, D. (2006). A hubris theory of entrepreneurship. *Management Science*, 52, 160–172.
- Hisrich, R. D. & Peters, M. P. (2002). *Entrepreneurship*, 5th Ed., NY: Mcgraw-Hill/Irwin.
- Iversen J., Jørgensen R. & Møller N. M. (2008). Defining and measuring entrepreneurship. *Foundations and Trends in Entrepreneurship*, 4(1), 1-63.
- Keskin, S. (2018). Yeni girişimcilerin başarısızlık nedenlerinin analizi: Ampirik bir çalışma. *Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 2(1), 147-158.
- Kirby D. A. & Humayun H. (2013). Outcomes of an entrepreneurship education programme: An empirical study in Egypt, *International Journal of Management*, 30 (3/1), 23-35.
- Laal M. (2011). Lifelong learning: What does it mean? *Procedia-Social & Behavioral Sciences*, 28, 470–474.
- Lazear E. P. (2005). Entrepreneurship. *Journal of Labor Economics*, 23 (4), 649-680.
- Macdonald, J. L. (1985). *The traits and characteristics of woman entrepreneurs: Criteria for predicting success in business management*. ProQuest dissertations and theses, University of Microfilms International, University of Wyoming, Laramie.

- Mcgrath, R. G., Cardon, M.S. (1997). Entrepreneurship and the functionality of failure. Paper presented at the 7th Annual Global Entrepreneurship Research Conference, Montreal, Canada.
- Mcgrath, R.G. (1999). Falling forward: Real options reasoning and entrepreneurial failure. *Academy of Management Journal*, 24, 13–30.
- Michael, S. C., Combs, J. G. (2008). Entrepreneurial failure: The case of franchisees. *Journal Of Small Business Management*, 46, 73–90.
- Milius, P. & Sarkiene, J. (2008). Entrepreneurship training for innovative start-ups: The KTC case, in van der Sijde, P., Annemarie Ridder, A., Blaauw, G. & Diensberg, C. (Eds), *Teaching Entrepreneurship*, Physica-Verlag HD, Heidelberg, 23-33.
- Muir, C. (2007). Knowing when to quit: Do optimism and overconfidence cloud inventor judgment? *The Academy of Management Perspectives*, 21, 78–80.
- Narayan D. (2000). Voices of the poor: Can anyone hear us? World Bank Publications.
- Odewale G. T., Hani Sh Abd, Migiro S. O., Adeyeye P. O. (2019). Entrepreneurship education & students' views on self-employment among international postgraduate students in University Utara Malaysia, *Journal of Entrepreneurship Education*, 22(1), 1-15.
- Ratten V. (2017). Entrepreneurial Universities: The role of communities, people and places. *Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy*, 11(03), 310-315.
- Ratten V. & Jones P. (2021). Entrepreneurship and management education: Exploring trends and Gaps. *The International Journal of Management Education*, 19(1), 1-7.
- Sánchez P. P. I., Maldonado C. J., Velasco A. P., Kokash H. (2015). Impact of entrepreneurship programmes on University students, *Education and Training*, 58(2), 209-228.
- Scanlan, T. J. & Flexman, N.A. (1980). A new approach to educating entrepreneurs. *Journal of the American Vocational Association*, 55 (5), 28-30.
- Sezen-Gultekin G., Gur-Erdogan D. (2016). The relationship and effect between lifelong learning tendencies and social entrepreneurship characteristics of prospective teachers. *The Anthropologist*, 24 (1), 113–118.
- Sitkin, S.B. (Ed.), (1992). Learning through failure: The strategy of small losses. Greenwich: JAI Press.
- Staw, B.M., Barsade, S.G., (1993). Affect and managerial performance: A test of the sadder-but-wider versus happier-and-smarter hypotheses. *Administrative Science Quarterly*, 38, 304–331.
- Stough R. R. (2016). Entrepreneurship and regional economic development: Some reflections, *Journal of Regional Research Investigaciones Regionales*, 36, 129-150.
- Sutter C., Bruton G. D., Chen J. (2019). Entrepreneurship as a solution to extreme poverty: A review and future research directions, *Journal of Business Venturing*, 34, 197–214.
- Tanrısever, N. H. (2004). *AB'de girişimciliğin teşvik edilmesi için izlenen politikalar ve Türkiye'deki politikaların AB uygulamalarına uyumu*, AB Genel Sekreterliği Sektörel ve Bölgesel Politikalar Dairesi Uzmanlık Tezi, Ankara.

- Terzi, Y. (2019). *SPSS ile İstatistiksel Veri Analizi*, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi İstatistik Bölümü, Ders Notları, Samsun.
- Ucbasaran, D., Westhead, P., Wright, M. (2006). Habitual entrepreneurs experiencing failure: Overconfidence and the motivation to try again. Wiklund, J., Dimov, D., Katz, J.A., Shepherd, D.A. (Eds.), *Entrepreneurship: Frameworks and Empirical Investigations from Forthcoming Leaders of European Research*. Emerald Group Publishing.
- Vaillant, Y., Lafuente, E. (2007). Do different institutional frameworks condition the influence of local fear of failure and entrepreneurial examples over entrepreneurial activity? *Entrepreneurship and Regional Development*, 19, 313-337.
- Van Gelder, J.-L., De Vries, R.E., Frese, M., Goutbeek, J.-P. (2007). Differences in psychological strategies of failed and operational business owners in the Fiji Islands. *Journal of Small Business Management*, 45, 388-400.
- Wood, R., Bandura, A. (1989). Social cognitive theory of organizational management. *Academy of Management Review*, 14, 361-384.
- Yanchus, N., Shaver, K.G., Gatewood, E.J., Gartner, W.B. (2003). Entrepreneurial persistence: A 3-year longitudinal study. Working paper, College of William & Mary.
- https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/53569/mod_resource/content/0/Standart_Normal_Da%C4%9F%C4%B1%C4%B1m.pdf, (Erişim Tarihi:17.08.2021)

Araştırma ve Yayın Etiği:

Bu çalışmada, araştırma ve yayın etiği kurallarına uyulduğu yazarlar tarafından taahhüt edilmektedir.